



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiariam reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Cap. VII. De Tentationibus Specialibus Viæ illuminativæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

virtutum apparatus, qualis ad perfectam locutionem
ritur, arguit. Sextum: *Reste novit loqui, qui recte novit
cere*; quia & tempus ad dicenda prius consideranda, &
tem loquendi ex aliorum sermonibus addiscendam
Hinc & aves auscultando cantum discunt.

CAPUT VII.

DE TENTATIONIBUS SPECIALIBUS
VIÆ ILLUMINATIVÆ.

I. **Q**uadruplicis generis tentationes huic viæ illu-
tivæ specialiter sunt infestæ. Prima est *in-
tia* tentatio; cum enim is, qui in hac via constitutus est,
vertat se crevisse in perfectione, atque adeo majorem
ritatem, gravitatemque spiritualem assumere debere,
dum est, ne, dum exercitia aliqua viæ purgativæ propo-
mittit, etiam alia proposita salubria, piâque exercitia
velut hunc statum & viam minus decentes omittat.
diligenter vigilandum erit, ne, dum ad majora bono-
renda impellit Adversarius, majoribus simul & mino-
privet. Nihil ergo sive de ordine diurno, sive de nocturno
spontaneis exercitiis immutandum, nisi manifestè
gratiam invocata, & maturam deliberationem
fam spes boni notabiliter majoris appareat; eoque
res & industria tota convertenda, ut non tam nova
tur, quam novo fervore, & majori perfectione adma-
tur, eumque in finem tritum Ascetarum Axioma
obversetur, quo dicere solent, DEVM adverbia magis
verba ab Hominibus expetere, id est, non tam attentè
quam qualiter fiat.

II. Altera tentatio *Tepiditatis* est, quæ, si ulli
aut statui, huic certè illuminativæ vel maxime
dum idem ferè his contingit, quod viatoribus solet
ut scilicet magna alacritate iter auspicantes, tam
languere, atque de celeritate ambulationis remittunt
ant, quanto longius sunt progressi, id quod optimè
S. Bernardus ser. 3. de Annunc. sic loquens: *Tepiditas
cessu temporis à fervore Conversationis nostræ, paulatim
gescit caritas, abundat iniquitas, ut consummationem*

Spiritu cœperamus: inde enim est, ut minus ea sciamus, quæ à DEO donata sunt nobis, inde voti pariter, & ingrati, Timorem Domini relinquimus, religiosam omittimus solitudinem, verbo- si, curiosi, faceti etiam Derañtores & Murmuratores, vacan- tes nugis, fugitantes labores disciplina, quoties sine nota id licet, quasi verbò confessim sit etiam sine noxa. Quare ut huic ten- tationi fortiter resistat Asceta, ante omnia gravitatem & pe- riculum hujus Acediæ spiritualis bene perpendat, id quod ex sequentibus Cassiani coll. 4. c. 19. verbis colligere poterit: Rectissime pronuntiatur esse deterior (tepidus cum frigido Pec- catore comparatus) quia facilius ad salutarem conversatio- nem, ac perfectionis fastigium carnalis quis accedit, quam is, qui professus Monachum, nec tamen viam perfectionis arripit- eus secundam regulam disciplina, ab illo semel spiritualis ignis fervore discessit. Ille namque corporalibus vitiis humiliatus, atque immundum se sentiens contagione carnali, ad fontem vera purificationis, ac perfectionis culmen quandoque compunctus ac- currit. Nam qui semel tepido exorsus initio, non ea humilitate ac fervore, quo debuit, iter professionis arripuit, infectus semel hac miserabili lue, & in ea quodammodo resolutus, nec ex se ulterius perfecta sapere, nec alterius poterit monitis erudiri, di- cit enim, quia dives sum, & nescit, quia miser est, & miserabi- le, in eo factus seculari deterior, quod nec miserum se, nec cœ- parum etiam proderit, si apud se consideraverit, quantopere sibi displiceat tepida aliorum conversatio inspecta, quod te- medium S. Gregorius sequentia S. Jobi verba explicans sua- lit! Scribitur in Iobo Considerate semitas Theman, Austri, in- quam, sive teporis, quia, quæ in nobis minus disiudicanda cre- dimus, quàm sint turpia, in aliorum actibus cognoscimus. Sit- que sit, ut ad semetipsum mens redeat, & agere, quod reprehē- dit, erubescat: quasi enim à speculo facta facies displicet, cum- mens à simili vita, in seipsa, quod averteretur, videt. Sequatur ergo, quisquis hac tentatione pulsatur, S. Augustini in Psal- 106. consilium dicentis, Agnosce te in illa tentatione cadit, sem adest, & clama ad Dominum, ut de necessitatibus tuis etiam sic liberet te. Et de hac tentatione liberatus cum fueris, confi- taris illi miserationes eius.

III. Tertia tentatio illusionis est, quæ per fallacem speciem

speciem alienæ salutis procurandæ in neglectum propriæ salutis Diabolus inducere conatur; quare specialiter hinc laudandum erit, rogandusque DEVS, ut introducat cum Spiritu in cellam vinariam, & ordinet caritatem, ostendendo quod licet, quàm parùm proficit, imò quàm stultum sit, ut multum etiam universum quis lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiat, cum utrique quisque sibi proximus sit, atque caritas quoque à seipso incipere debeat.

IV. Quarta tentatio est *sudiciorum humanorum timor* & *timor*: cum enim ij, qui volunt piè vivere in persecutionem sint passuri, teste S. Paulo 2. Tim. 3. ab invicem timore, quorum tepida conversatio à fervore taliter vivendi reprobatur, meritò contra ejusmodi respectus mature considerare debet is, qui vitam professioni suæ conformem vivere voluerit. Hinc non immeritò antiquiores Ascetici (lemni axiomate habebant, primam virtutem esse Modestiam) (aut cujuscunque alterius piè vivere volentis) Homini-um contumelia contemnere, exemplo scilicet S. Pauli 1. Cor. 4. *Mihi autem pro minimo est, ut à vobis iudicer, aut leviter manus die.* Et iterum ad Galat. c. 1. *An quero Homini-um placere? si adhuc Homini-um placerem, Christi servus non essem?*

CAPUT VIII.

DE TERMINO VIÆ ILLU-
MINATIÆ.

I. **T**ERMINUS iste in tribus præcipuè capitibus consistit, quorum primum est *facilitas in virtutibus exercendis*, cum enim facilitas hæc non nisi ex habitu per frequentem actus generato oriatur, meritò non modicam in studio profectum arguit, maximè si contraria vitia omnino extincta, aut certè magna ex parte suppressa tantur, cum juxta S. Augustinum & alios, *augmentatio sit diminutio cupiditatis, & perfecta caritas nulla est* & sic de aliis virtutibus loquendo.

II. Alterum caput, in quo terminus viæ illuminatiæ consistit, est *ablactatio spiritalis, & solidi cibi assumptio*, quo termino locutus est Isaias c. 28. dum dixit: *Quis scientiam?* (Asceticam-nempe, seu scientiam Sancti-